

Beslut

efter kvalitetsgranskning av betygssättning på
högskoleförberedande program vid Klara
Teoretiska Gymnasium Västra i Stockholms
kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 § (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av betygssättning på högskoleförberedande program. Syftet är att granska kvaliteten i betygssättningsprocessen med fokus på lärarnas arbete. Kvaliteten bedöms utifrån i vilken utsträckning lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper, baserat på ett brett och varierat underlag.

De övergripande frågeställningarna är:

1. I vilken utsträckning fångar läraren ett brett och varierat underlag som grund för betygssättning av elevens kunskaper?
2. I vilken utsträckning gör läraren en allsidig utvärdering av elevens kunskaper vid betygssättning?

För att besvara frågeställningarna granskas betygssättningen i svenska på högskoleförberedande program, med särskild inriktning på Svenska 3. Granskningen fokuserar på betygssättningen 2018 och berör 29 skolenheter med såväl enskilda som kommunala huvudmän. När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport.

Klara Teoretiska Gymnasium Västra, i Stockholms kommun med Mikael Elias Gymnasium AB som huvudman ingår i denna granskning. Skolinspektionen besökte Klara Teoretiska Gymnasium Västra den 14 december 2018. Besöket genomfördes av Marie Göranson och Karin Lindqvist. Skolinspektionen har tagit del av dokumentation från skolan och genomfört intervjuer med elever, tre svensklärare och med rektorn.

Klara Teoretiska Gymnasium Västra är en enskild verksamhet med cirka 350 elever. Enligt inkomna uppgifter från skolans rektor undervisar tre lärare i Svenska 3 innevarande läsår, varav samtliga är legitimerade och behöriga att undervisa i svenska i aktuella kurser. Under läsåret 2017/2018 hade tre lärare ansvar för betygssättningen i Svenska 3.

I detta beslut gör Skolinspektionen en samlad bedömning av det granskade området utifrån de övergripande frågeställningarna. Därefter följer en motivering till det utvecklingsområde som Skolinspektionen har identifierat inom ramen för granskningen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att lärarna samlar bedömningsunderlag som ger en bred och varierad bild av alla elevers kunskaper i förhållande till syfte, centralt innehåll, kunskapskrav och den undervisning som bedrivits.

Lärarnas planering täcker centralt innehåll i Svenska 3 både avseende undervisning och bedömningstillfällen

Granskningen visar att svensklärarna vid Klara Teoretiska Gymnasium Västra planerar kursen Svenska 3 utifrån centralt innehåll och kunskapskrav. Av insänd dokumentation framkommer att undervisning och bedömningstillfällen omfattar skriftlig framställning genom bland annat litterär analys, argumenterande text och pm. Lärarna beskriver att

skrivuppgifterna till en början ofta är mindre omfattande och fokuserar på delar av en text, exempelvis textkonstruktion, inledning och avslutning, för att sedan byggas på och bli mer komplexa. Inom muntlig framställning deltar eleverna i muntlig argumentationssanalys eller andra förberedda samtal, och håller argumenterande tal. Av insänd dokumentation framkommer också exempel på ett skriftligt prov för området språkhistoria. På frågor om hur lärarna kopplar undervisning och bedömningstillfällena till ämnets syfte, ger lärarna exempel på hur de arbetar med skrivande. Lärarna beskriver att eleverna får skriva många olika typer av texter, och att undervisningen främst syftar till att förbereda eleverna för fortsatta studier. En lärare uttrycker att det skrivande hantverket är en process som löper genom alla kurserna. Lärarna beskriver vidare att den vetenskapliga texttypen fokuseras med anledning av att kursen är högskoleförberedande.

Lärarna genomför bedömningstillfällen som ger ett brett och varierat underlag för bedömning av alla elevers kunskaper

Granskningen visar att lärarna har valt att utforma bedömningsuppgifterna på olika sätt, men att alla samlar in ett brett underlag för bedömning och ser till att elevernas kunskaper i förhållande till varje del av kunskapskraven kan provas minst två gånger. Lärarna ger exempel på att elever får hålla två formella tal inklusive nationella provet, och delta i två seminarier. Genom att elevernas kunskaper i förhållande till flera delar av ett kunskapskrav provas i en bedömningsuppgift, får eleverna flera möjligheter att visa sina kunskaper gentemot kunskapskraven i olika uppgifter. En lärare exemplifierar med en uppgift där eleverna examinerar sina kunskaper i språkhistoria genom att delta i ett seminarium. En annan lärare ger exempel på en kombination av skriftlig framställning och litterär analys i en uppgift där eleverna skriver essäer. Lärarna beskriver att när det gäller argumentationsteknik och analys får eleverna visa vad de kan i såväl skriftliga som muntliga uppgifter.

Elever bekräftar i intervju att lärarna erbjuder flera möjligheter att utvärdera kunskaper i förhållande till kunskapskravens olika delar. En elev beskriver att de får återkoppling på uppgifterna och att lärarna säger att eleverna kan nå längre i och med att de får en ny möjlighet i senare bedömningsuppgifter. I elevintervjuer framkommer också att det förekommer att eleverna ibland kan välja att redovisa sina kunskaper muntligt eller skriftligt.

Lärarna uppger vidare att undervisning och bedömningstillfällen till vissa delar utformas för att förbereda eleverna för det nationella provet, lärarna beskriver att de inom ramen för kursen genomför bedömningsuppgifter som efterliknar nationella provets två delprov, detta för att ge eleverna möjlighet att förbereda sig för provet så att resultatet blir så bra som möjligt. Rektorn bekräftar att eleverna får liknande bedömningsuppgifter under kursen, och säger att det finns en fara i att göra uppgifterna för lika då det kan leda till att elever resonerar strategiskt; "Jag hade A, jag tänker inte genomföra det nationella".

Lärarna samlar dokumentation under kursens gång och utvärderar bedömningsunderlagen

Lärarna beskriver att de samlar dokumentation under kursens gång, bland annat i syfte att ha ett underlag inför betygssättning. Vid skolan används ett digitalt system där lärarna markerar uppnådda kunskapskrav för elever i kursmatriser, och i samma plattform lägger lärarna upp uppgiftsmatriser där delar av kunskapskraven valts ut. En lärare beskriver att kunskapskrav kan rödmarkeras om en elev varit frånvarande och därmed missat ett bedömningstillfälle. För uppnådda delar av kunskapskraven markerar lärarna med grönt, och för delvis uppnådda delar kunskapskrav används gult. Lärarna beskriver att de på

skolnivå har diskuterat vad dessa färger kommunicerar till eleverna, och att lärarna valt att använda systemet på olika sätt. En lärare uppger att hen undviker färgen gult då eleverna kan tolka det som att de till övervägande del uppnått en del av kunskapskravet, och därmed ett mellanbetyg, D eller B. Läraren lämnar då den bedömda delen av kunskapskravet ommarkerat tills dess att läraren är säker på att delen av kunskapskravet är uppnått. Lärarna berättar att de är överens om att inte kommunicera bokstavsbedyg till eleverna under kursens gång. En av lärarna motiverar detta med att bedömningsuppgifterna inte behandlar ett helt kunskapskrav, utan enbart delar av kunskapskraven. Av den anledningen kan ett bokstavsbedyg på en enskild uppgift bli missvisande.

Vid sidan av skolans digitala plattform, används ett system där elevernas arbeten sparas tillsammans med lärarnas kommentarer samt bedömningsmatriser för formativt syfte. Det förekommer också att lärare dokumenterar elevernas visade kunskaper analogt, exempelvis genom att föra anteckningar i samband med lektioner.

Lärarna berättar att de utvärderar bedömningsunderlag med syftet att säkerställa att eleverna har fått möjlighet att visa sina kunskaper i samband med undervisning och bedömningstillfällen. Utvärderingen sker framförallt inför ett nytt läsår då en ny översiktlig planering utarbetas, men även kontinuerligt under året. En lärare beskriver att undervisningen ibland formas utifrån resultatet på en bedömningsuppgift, då läraren ser att flera elever behöver utveckla kunskaper inom ett specifikt område. Planeringen växer fram under året menar lärarna.

Skolinspektionen bedömer att lärarna gör en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till kunskapskraven.

Lärarna har former för att få god överblick över samtliga underlag inför betygssättning

Av inskickad dokumentation och lärarintervjuer framkommer att lärarna får överblick över dokumentationen genom såväl kursmatris som uppgiftsmatriser samt genom lärarnas arbete med formativ bedömning och egna anteckningar. I den kursmatris som finns i skolenhetens digitala plattform väljer lärarna själva hur kunskapskraven ska brytas ner. Svensklärarna vid Klara Teoretiska Gymnasium Västra har i ett gemensamt beslut valt att dela kunskapskraven i få delar, så att varje område de markerar omfattar flera delmoment i förhållande till de förmågor som prövas. En av lärarna förklarar att matrisen blir tydligare både för lärare och elever då den har få delar. Lärarna berättar vidare att de diskuterat detta mycket, och att de upplever att de arbetar på samma sätt med dokumentation av bedömning.

Lärarna värderar bedömningsunderlagens tillförlitlighet och giltighet, men ser inte nationella provet som ett fullt tillförlitligt underlag

Granskningen visar att lärarna värderar bedömningsunderlagens giltighet och tillförlitlighet på flera sätt. I intervju ger lärarna exempel på att bedömningsunderlag viktas utifrån de möjligheter elever har fått att visa sina kunskaper i uppgiften. En lärare beskriver exempelvis att omfattande uppgifter tillmäts större tyngd än övriga. "Det är lite mer komplext än att bara avläsa matrisen", förklarar läraren. Elever beskriver i intervju att uppgifter som de arbetat med en längre period är särskilt viktiga vid bedömning inför betygssättning.

Lärarna är överens om att det kan vara svårt att göra tillförlitliga bedömningar i muntlig framställning då de har många elever i klassen. En nyanställd lärare beskriver sina strategier för att göra bedömningar av muntliga underlag. Läraren har spelat in elevers muntliga prestationer i syfte att kunna gå tillbaka och säkerställa sin bedömning av ett tal.

För att göra rättvisa bedömningar av samtal har läraren låtit eleverna diskutera parvis inför läraren, istället för seminarium i grupp. Det har också förekommit att läraren har sambedömt muntlig framställning tillsammans med en kollega.

Av intervjuer framkommer vidare att lärarna har upplevt hinder avseende möjligheten att använda nationella provet som underlag för betygssättning. Ett sådant är att underlaget inte finns för alla elever med anledning av att det är hög frånvaro vid provet. Enligt skolans uppgifter deltog inte 31 procent av eleverna vid nationella provet i Svenska 3 2018. En lärare uppger att det finns elever som har satt i system att inte dyka upp vid provet. En annan lärare beskriver att det förekommer att elever "nöjer sig" med de resultat de har från bedömningsuppgifter som genomförts tidigare under kursen. I lärarintervju framkommer att anledningen till att lärarna genomför bedömningsuppgifter som liknar det nationella provet är att de vill ge eleverna möjlighet att förbereda sig. En lärare säger att hen vill se utveckling och därför ge eleverna chansen flera gånger.

Av de 76 elever som deltog i nationella provet 2018 framgår av Skolverkets nationella statistik att 48,6 procent av eleverna hade högre kursbetyg än resultat på nationella provet. Lärarna uppger att avvikelsen kan förklaras av att nationella provet inte omfattar alla delar av kunskapskraven eller att eleverna har presterat bättre under kursens gång. En lärare funderar över om eleverna kanske slarvat och inte gjort sitt bästa vid provet, och uppger att det kan vara svårt att avgöra hur resultatet på nationella provet ska viktas. Av rektorsintervjun framkommer resonemang om att nationella provet snarare är en mät punkt än ett viktigt underlag vid betygssättning. Rektorn beskriver att elever kan behöva få möjlighet att komplettera sina kunskaper efter provet och att det är svårt att "rädda betyg" om provet ligger sent på terminen. Samtidigt betonar rektorn betydelsen av att eleverna genomför nationella provet, och uppger att lärarna förbereder eleverna genom att poängtera att provet är viktigt. I elevintervjuer framkommer exempel på att elever ser nationella provet som ett komplement till övriga underlag i kursen. En elev säger att nationella provet kan användas för att visa kunskaper igen, om det inte gått så bra som eleven önskade under kursen. Eleverna uttrycker att provet har större vikt om man presterat sämre än man tänkt under året.

Lärarna eftersträvar att göra en helhetsbedömning av elevernas kunskaper vid betygssättning

I samband med betygssättning berättar lärarna att de utgår från kursmatrisen men kompletterar med annan information om elevens kunskaper som de har tillgång till. En lärare beskriver att hen är noga med att kommunicera med eleverna att det inte är betyg eleverna får på enskilda uppgifter, och att summan av alla uppgifters resultat därför inte alltid stämmer med lärarens sammanvägning. Lärarna betonar att de också gör överväganden i förhållande till kunskapskravens delar under kursens gång i syfte att säkerställa att de sett tillräckliga kunskaper hos en elev för en viss nivå i en del av kunskapskravet.

I arbetet med att göra en helhetsbedömning beskriver lärarna att de viktar kunskapskraven genom att de delar som fokuserats i undervisningen och har särskilt tillförlitliga underlag ges särskild vikt. Skrivande är ett område som prioriteras uttrycker lärarna. Lärarna berättar vidare att det förekommer att de går igenom bedömningsuppgifter på nytt vid svårbedömda fall. Det förekommer också att icke-dokumenterade bedömningar av sådant eleverna visat på lektionerna kan få betydelse vid betygssättningen. En lärare exemplifierar med en elev som analyserat dikter muntligt i klassrummet, men inte gjort den skriftliga examinationen. En annan lärare ger exempel på att elever kan ha haft muntliga presentationer som lärarna har kunnat ta del av i andra sammanhang än inom svenskundervisningen. I elevintervju beskriver en elev att det arbete elever visar vid lektioner kan få betydelse främst när en elev väger mellan olika betyg. Enligt eleven används sådana iakttagelser då lärarna söker underlag för en högre betygsnivå. Eleven uttrycker att lärarna inte skulle "sänka en elev" för att eleven varit inaktiv eller oengagerad på lektionerna. I rektorsintervjun betonas det holistiska synsättet. Rektorn förklarar att bedömning inför betygssättning inte bara ska baseras på examinationsuppgifter utan att det också är viktigt hur lärare lägger upp sin undervisning. Lärarna ska eftersträva att skapa lektioner som blir betydelsefulla för eleverna, att eleverna ska vara där och prestera. Allt som händer i undervisningen ska vägas samman till ett betyg, säger rektorn.

Lärarna har vidtagit vissa åtgärder för att säkerställa att alla elever ska bedömas på samma grunder

Av intervjuer med lärarna framkommer att skolan avidentifierar nationella prov före rättning eller byter prov med varandra för att säkerställa objektiv bedömning. Lärarna uppger att de uppskattar att inte känna till vilken elev som har skrivit texten som ska bedömas. På Skolinspektionens frågor om eventuella könsrelaterade skillnader svarar lärarna att de inte har haft diskussioner om resultat kopplat till kön. En lärare uttrycker att man har med sig att tjejer läser mer och är duktiga, men lärarna säger också att de anstränger sig för att inte göra skillnad på elever och att de inte har upplevt könsrelaterade skillnader i klassrummen. På frågor om generella könsskillnader resonerar elever i intervjun om att det finns skillnader genom hela skoltiden. En kvinnlig elev uttrycker att fler killar än tjejer "nöjer sig" på en lägre nivå. En manlig elev svarar att killar ofta försöker klara sig själva och därför inte får feedback. Denna förväntan kommer både från killarna själva och från lärare, menar eleven och säger att tjejer tar fler initiativ till att kommunicera med lärare om betygsrelaterade frågor. Eleverna beskriver vidare att de upplever att betygssättningen i svenska är rättvis. Eleverna uttrycker att lärarna bedömer uppgifter och prestation, inte person samt att lärarna är noga med att lyssna på alla elever.

Av lärarintervju framgår att lärarna inte har någon känsla av att det finns påtryckningar kring betygssättning, och att det i den mån det ställs frågor handlar dessa framför allt om elever som riskerar F. Skolan har en rutin där programlagen diskuterar insatser för klasser med svaga resultat två till tre gånger per termin för att förebygga F.

Skolinspektionen bedömer att lärarna inte i tillräcklig utsträckning samarbetar inom svenskämnet för att utveckla en samsyn kring bedömning och betygssättning.

Lärarna diskuterar bedömningsrelaterade frågor men samverkar inte kring undervisning och bedömningstillfällen

Av lärar- och rektorsintervju framkommer att de tre svensklärarna sitter tillsammans, vilket ger möjlighet till spontana avstämningar och diskussioner. Rektorn betonar att placeringen ska fylla det syftet. Lärarna beskriver att de framförallt diskuterar frågor som är relaterade till bedömning. Det kan handla om hur bedömning i förhållande till kunskapskravens innehåll ska dokumenteras på ett systematiskt och tydligt sätt i de system som används vid skolenheten. Lärarna berättar vidare att de för diskussioner om kravnivåer och innehåll i kunskapskraven, det förekommer också att de jämför elevtexter mot kunskapskravens innehåll och diskuterar exempelvis språklig nivå. Lärarna uppger att samtalen är givande och att det vore bra att prata mer om sådana saker, att till exempel komma fram till ett gemensamt ställningstagande kring lägsta nivå för E gällande språklig norm. Nationella provets skriftliga delprov sambedöms genom att lärarna delar texter de är osäkra på och diskuterar bedömningen. En lärare berättar att det förekommer att de även sambedömer enskilda elevuppgifter och det samlade underlaget inför betygssättning på liknande sätt, men att det inte sker lika systematiserat. Lärarna uppger att de samverkar mindre kring planering och uppgiftskonstruktion. Av intervjuer framkommer att lärarna pratar översiktligt om planering inför ett nytt läsår, men att de inte samplanerar några delar i kursen eller har ämnessamverkan där styrdokumentet tolkas och diskuteras. Lärarna har inte heller några gemensamma bedömningsuppgifter.

Granskningen visar dock att det förekommer diskussioner om undervisningens upplägg på skolenivå, då lärarna samlas ämnesövergripande kring klasser där skolans system signalerat risk för svaga resultat. Rektorn betonar att samtalen som förs i dessa sammanhang kopplas till undervisningen för att utvärdera om elevernas behov bättre kan tillgodoses genom undervisningen, eller om de behöver göra individuella insatser.

Rektorn berättar vidare att arbetet vid skolenheten är organiserat för att lärarna ska arbeta mot examensmålen. Sedan 2015 har rektorn valt att leda skolenhetens arbete mot mer ämnesövergripande undervisning i syfte att skapa bättre helhet och sammanhang i utbildningen. Enligt rektorn har det inneburit att de delvis valt bort det ämnesorienterade arbetet och att de av det skälet inte har avsatt tid för ämnesdidaktik. På en fråga om vilka utvecklingsbehov som finns vid skolenheten svarar rektorn att det finns behov av samverkan kring planering för lärande och planering för bedömning, för att tillvarata lärandet mellan lärarna. Rektorn berättar också att kollegialt lärande kring Skolverkets nya allmänna råd om betyg och betygssättning är planerad till vårterminen.

Avvikelse mellan resultat på nationella prov och kursbetyg analyseras på lärarnivå

Av lärar- och rektorsintervju framkommer att lärarna skriver en årlig självutvärdering där lärarna bland annat redogör för resultat på nationellt prov och kursbetyg för sina elever. Rektorn diskuterar sedan utvärderingen med respektive lärare och uppger att orsaker till avvikelse framkommer i de samtalen. Lärarna beskriver att de genom självutvärderingen har kunskap om eventuell avvikelse för de elever de undervisat, men att de endast utvärderat resultaten informellt på gruppnivå.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande område.

- **Rektorn behöver försäkra sig om att lärarna gemensamt tolkar ämnesplan och planerar bedömningstillfällen. I detta arbete bör lärarna diskutera hur de får ett ändamålsenligt bedömningsunderlag för Svenska 3 där nationella provet utgör en väsentlig del.**

Granskningen visar att svensklärarna på Klara Teoretiska Gymnasium Västra har en väl utvecklad samsyn kring bedömning och betygssättning men kan utveckla sitt samarbete avseende tolkning av styrdokument och planering av undervisning och bedömnings-tillfällen. Det framgår av granskningen att lärarna har spontana bedömningsdiskussioner och systematisk sambedömning av nationella prov, men att de inte har ett gemensamt arbete kring och planering av undervisning och bedömningsuppgifter eller tolkning av ämnesplan. I de exempel som ges av hur undervisning och bedömningstillfällen kopplas till ämnets syfte nämner lärare enbart de skriftliga momenten.

Det framgår vidare att lärarna i sin värdering av bedömningsunderlagens giltighet och tillförlitlighet har upplevt att nationella provet inte fullt ut utgör ett ändamålsenligt underlag vid betygssättning. Lärarna ser flera skäl till det, bland annat att det förekommer att elever har satt i system att inte delta i nationella provet då de har resultat från liknande uppgifter som genomförts under kursen. Granskningen visar vidare att avvikelsen mellan resultat på nationella provet och kursbetyg är relativt hög bland de elever som deltar i provet. Enligt gymnasieförordningen syftar de nationella proven till att stödja betygssättningen¹, och provet genomförs i slutet av kursen för att ge en aktuell bild av elevernas kunskaper inför betygssättning. Lärarna behöver analysera avvikelsen mellan resultat på nationella prov och kursbetyg, och diskutera hur nationella provet förhåller sig till övriga underlag som inhämtas tidigare under kursen.

I Skolverkets allmänna råd om betyg och betygssättning betonas att lärares samsyn kring vad som är väsentliga kunskaper i ett ämne är en utgångspunkt för ämnesdidaktiskt välgrundade val. Gemensamma diskussioner om hur styrdokumentet implementeras i planeringen kan bidra till att lärarna utvecklar en sådan samsyn kring hur undervisning och bedömningsuppgifter kan utformas utifrån hela ämnesplanens innehåll. Genom att exempelvis koppla bedömningsuppgifter till ämnesplanens övergripande mål kan lärarna synliggöra vilka grundläggande förmågor eleverna ska utveckla och visa under kursen. I sådana samtal kan lärarna med fördel diskutera hur kursens undervisning och bedömningstillfällen kan läggas upp för att lärarna ska få en tillförlitlig bild av elevernas kunskaper, där nationella provet blir ett mer användbart underlag för betygssättning.

¹ Gymnasieförordningen (2010:2039) 8 kap. 3 §

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 30 augusti 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena samt vilka effekter det haft för verksamheten.

Redogörelsen skickas via e-post, till *kvalitetsgranskningarsthlm@skolinspektionen.se*, eller per post till, *Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm*. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 400-2017:10213) i de handlingar som sänds in.

I ärendets slutliga handläggning har utredare Marie Göranson och jurist Charlotte Rudebeck deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

2019-02-05

X Gabriel Brandström
Gabriel Brandström
Beslutsfattare
Signerat av: Gabriel Brandström

X Karin Lindqvist
Karin Lindqvist
Föredragande
Signerat av: Karin Lindqvist

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

<https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/betygssattning-pa-hogskoleforberedande-gymnasieprogram--fokus-pa-svenska/>

Bilaga: Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

3 kap. 16 § 1-2 st.

Beslut om betyg

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas.

Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn.

Gymnasieförordningen (2010:2039)

8 kap. 2 §

Kunskapskrav ska finnas för betygen A-E.

Kraven för betygen A, C och E ska precisera vilka kunskaper som krävs för respektive betyg. Kunskapskravet för betyget D innebär att kraven för E och till övervägande del för C är uppfyllda.

Kravet för betyget B innebär att även kraven för C och till övervägande del för A är uppfyllda.

8 kap. 3 §

Syftet med nationella prov är att stödja betygssättningen.

8 kap. 3 a §

Nationella prov ska användas i de kurser som anges i 3 b §.

När nationella prov används ska eleverna delta i alla delar av proven. Rektorn får besluta att en elev inte behöver delta i ett nationellt prov eller i någon eller några delar av ett sådant prov, om det finns särskilda skäl.

8 kap. 3 b §

Nationella prov ska användas i den högsta avslutande kursen på programmet och, i förekommande fall, inriktningen, i ämnena engelska, matematik och svenska eller svenska som andraspråk med undantag för kursen svenska 2 eller svenska som andraspråk 2.

Proven ska vara uppdelade i delprov som genomförs på vissa dagar eller under vissa perioder.

2011 års läroplan för gymnasieskolan, Lgy 11, (SKOLFS 2011:144)

Lgy 11, 1. Skolans värdegrund och uppgifter, Kunskaper och lärande

"Kunskap är inget entydigt begrepp. Kunskap kommer till uttryck i olika former - såsom fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet - som förutsätter och samspelar med varandra. Undervisningen får inte ensidigt betona den ena eller den andra kunskapsformen."

Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper

I avsnittet uppställs ett antal riktlinjer och för läraren gäller att denne bl.a. ska

- se till att undervisningen till innehåll och uppläggning präglas av ett jämställdhetsperspektiv,
- samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen,
- i undervisningen beakta resultat av utvecklingen inom ämnesområdet och för undervisningen relevant pedagogisk och annan forskning, och

Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.5 Bedömning och betyg

I detta kapitel anges bland annat riktlinjer för läraren, exempelvis ska läraren redovisa för eleverna på vilka grunder betygssättning sker. Vidare anges att läraren vid betygssättningen ska

- utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskrav som finns för respektive kurs,
- beakta även sådana kunskaper som en elev har tillägnat sig på annat sätt än genom den aktuella undervisningen, och
- utifrån de nationella kunskapskrav som finns för respektive kurs allsidigt utvärdera varje elevs kunskaper.

Prop. 2009/10:165 *Den nya skollagen - för kunskap, valfrihet och trygghet*

"Betygssättning är beslut som typiskt sett har rättsverkan för eleven. Betygen kan ha en avgörande betydelse för elevens framtid, eftersom de har en direkt koppling till urvals- och behörighetsbestämmelser. Betygssättningen innebär därmed myndighetsutövning. Det är av stor vikt att elever ska känna att de har fått visa sina kunskaper och blivit rättvist bedömda. Att betygen måste vara rättvisa och likvärdiga är därför en självklarhet." (s.297)

"Betyg och bedömning är starkt förknippade med varandra. Bedömning behöver ständigt göras för att utvärdera hur lärandet sker mot uppställda mål och kunskapskrav. Den kunskapssyn som kommer till uttryck i läroplaner och andra styrdokument utgår ifrån att det sker en bedömning som grundar sig på observationer, samtal, elevarbeten, projekt- och grupparbeten samt enskilda uppgifter. Bedömningen syftar till att identifiera elevens kunskaper för att beskriva starka och svaga sidor och ge ett bra underlag för att planera elevens fortsatta utveckling. Betygen ska visa i vilken utsträckning eleven har uppnått de nationellt uppställda kunskapskraven och även visa kvaliteten i kunskaperna. Nationella ämnesprov och andra prov är därvid en del av bedömningsunderlaget." (s.298)